

בית משפט השלום בראשון לציון

תא"מ 18-09-4620 זיו נ' דניאלי

תיק חיצוני:

לפני כבוד השופטת רבקה ארד

תובע

ערן זיו
ע"י ב"כ עו"ד עינב זילברמן

נגד

נתבע

בר דניאלי
ע"י ב"כ עו"ד רון יוסף

פסק דין

תביעה לפיצוי כספי בגין לשון הרע.

רקע ותמצית טענות הצדדים

1. התובע הוא וטרינר במקצועו, מפעיל ובעלים של "מרפאת הבית הכתום" בנס ציונה. ביום 12.11.2014 ביקר הנתבע עם גורת כלבים במרפאת התובע אשר טיפל בגורה תמורת סך של 750 ₪.

2. כעבור כ-4 שנים, ביום 8.8.18, פרסם הנתבע בדף הפייסבוק העסקי של התובע את הפוסט הבא:

"לא להתקרב !!! לא מקצועי ויקר !!!
הגעתי לערן עם גורה בת 5 חודשים.
לפני שהבין שהיא כלב כבר הפך אותה והזריק לה צילם אותה לקח 800 שקלים
והמשיך להגיד שהיא חייבת ניתוח ב6000 שקלים !! בגלל קשר בטחול.
מיד קמתי והלכתי לוטרינר אחר כמוכן שאחרי צילום נוסף גילו שזה אויר בראה.
חבל מאוד שככה אתה מרוויח את הכסף שלך.
אכזבה !!!"

התובע הגיב בדף העסקי שלו לפוסט של הנתבע כדלקמן:

"נראה לי שטעית

לא מכיר אותך ומן הסתם אתה לא מכיר אותי כי זאת לחלוטין לא דרכי לא זוכר
מקרה כזה.

לא מכיר מונח רפואי שנקרא קשר בטחול.

בית משפט השלום בראשון לציון

תא"מ 18-09-4620 זיו נ' דניאלי

תיק חיצוני :

ולא גובה מחירים ברמות של 6000 של לניתוח.
ממליץ לך לבדוק שוב את הדברים"

בתגובה לאמור השיב הנתבע :

"ערן זיו בבית הכתום בנס ציונה עוד יותר מצטער שאתה לא זוכר אותי..
הייתי אצלך לפני כשנה וחצי פלוס מינוס.
היום עברתי אצלך ופשוט הכל עלה לי אתה חובבן אדוני ואם אתה עושה רושם
לי שאתה לא זוכר ולא גובה מחירים כאלה תתבייש לך.
3 וטרינרים שעברתי ושמעו את השם שלך פשוט העדיפו לשתוק אולי כדי גם
לך".

3. אין חולק כי בעקבות פניית התובע אל הנתבע, תיקן הנתבע את הביטוי "קשר בטחול"
במונח "חסימת מעיים" (נספח ה' לתצהיר התובע). בהמשך, הנתבע אף הסיר את השורה
"3 וטרינרים שעברתי ושמעו את השם שלך פשוט העדיפו לשתוק אולי כדי גם לך" (סעיף
14 לתצהיר התובע). עוד אין חולק כי בשלב מאוחר יותר הפוסט כולו הוסר, אם כי הצדדים
חלוקים על מועד ההסרה. בעוד שהנתבע טוען כי הפרסום הוסר "מיד כאשר התברר כי
התובע חש נפגע מכך" (סעיף 12 לתצהיר התובע), התובע טוען כי הפרסום הוסר רק לאחר
הגשת התביעה.

4. התובע טוען כי מדובר בפרסום לשון הרע המבזה, משפיל ומטיל בו דופי ללא כל סיבה,
פרסום אשר לא חוסה תחת איזה מההגנות הקבועות בחוק ולכן עותר לחייב את התובע
בפיצוי בסך של 75,000 ₪.

5. הנתבע, אשר אינו מכחיש את הפרסום, טוען כי לא מדובר בלשון הרע אלא בביקורת
לגיטימית שפורסמה בדף הפייסבוק העסקי של התובע במדור ביקורת המיועד בדיוק לכך.
עוד טען כי גם אם מדובר בלשון הרע, עומדת לו הגנת אמת דיברתי וכי קיים עניין ציבורי
בפרסום אשר בוצע בתום לב.

דיון והכרעה

6. לשם בחינה האם ביטוי מסויים מקים עוולת לשון הרע, יש לבצע מבחן בן ארבעה שלבים.
בשלב הראשון, יש לבחון האם מדובר בלשון הרע כמשמעו בסעיף 1 לחוק איסור לשון הרע,
תשכ"ה-1956 (להלן: החוק); בשלב השני, יש לבחון האם בוצע פרסום במובן סעיף 2 לחוק;
לאחר מכן וככל שהתקיים השלב השני, יש לבחון האם עומדות למפרסם הגנה כלשהי
מההגנות הקבועות בסעיפים 13-15 לחוק; בשלב הרביעי וככל שנקבעה חבות, יש לבחון

בית משפט השלום בראשון לציון

תא"מ 18-09-4620 זיו נ' דניאלי

תיק חיצוני:

את סוגיית הפיצוי (ראו ע"א 4534/02 רשת שוקן בע"מ נ' הרציקוביץ', פ"ד נח(3), 558 (2004) (להלן: עניין רשת שוקן), ע"א 751/10 פלוני נ' ד"ר אילנה דיין-אורבך (8.2.12)).

בשים לב למתווה הדיוני לעיל, תחילה יש לבחון בענייננו האם הפרסום מהווה לשון הרע כהגדרתו בחוק. ככל והתשובה לשאלה תהיה שלילית, הרי שבכך נסתם הגולל על התביעה. ככל והתשובה לשאלה חיובית, אזי אין צורך בענייננו לבחון האם בוצע פרסום שכן הנושא אינו שנוי במחלוקת ויש לעבור לבחינה האם מתקיימת איזה מההגנות להן טען הנתבע. במידת הצורך תבחן גם שאלת הפיצוי.

7. בסעיף 1 לחוק נקבע:

"לשון הרע היא דבר שפרסומו עלול –

1. להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרה לשנאה, לבוז או ללעג מצדו;
2. לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחדים לו;
3. לפגוע באדם במשרתו, אם משרה ציבורית ואם משרה אחרת, בעסקו, במשלח ידו או במקצועו;
4. לבזות אדם בשל גזעו, מוצאו, דתו, מקום מגוריו, גילו, מינו, נטייתו המינית או מוגבלותו..."

לשון החוק מלמדת כי אין צורך להוכיח שהפרסום פגע בפועל בשמו הטוב של התובע, אלא די להוכיח כי הפרסום עלול לגרום לפגיעה שכזו. בחינת הדברים תעשה לפי מבחן אובייקטיבי של האדם הסביר, מבלי להביא בחשבון את כוונת המפרסם או האופן הסובייקטיבי בו הבין הנפגע את הפרסום וכן, ובהתאם לתכלית החוק והאיזונים החוקתיים, האם מדובר בביטוי אשר החוק מטיל חבות בגינו (ע"א 723/74 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' חברת החשמל בע"מ, פ"ד לא(2), 281, ע"א 1104/00 דוד אפל נ' איילה חסון, פ"ד נו(1), 607, עניין רשת שוקן). עוד יש ליתן את הדעת כבר בבחינת השלב הראשון והקביעה האם ביטוי מסויים מהווה לשון הרע אם לאו, לאיזון שיש לבצע בין זכותו של אדם לשם טוב לבין חופש הביטוי (ראו ע"א 6903/12 Canwest Global Communications Corp נ' אלי עזר (22.7.15)).

8. בענייננו, התובע טוען כי הפרסום בכללותו, וכן חלקים ספציפיים בו, כגון "לא להתקרב", "לא מקצועי ויקר", "חבל מאוד שככה אתה מרוויח את הכסף שלך" ביטוי המרמז שהתובע מרוויח את כספו במרמה, "חובבן" ו-"3 וטרינרים שעברתי ושמעו את השם שלך פשוט העדיפו לשתוק", הם בבחינת לשון הרע שכן יש בהם כדי להשפילו, לבזותו ולהטיל בו דופי ללא סיבה, וכן עלולים לפגוע בפרנסתו.

בית משפט השלום בראשון לציון

תא"מ 4620-09-18 זיו נ' דניאלי

תיק חיצוני:

הנתבע טען באופן כללי כי אין מדובר בלשון הרע מבלי לפרט טענה זו, כאשר עיקר יהבו הופנה לתחולת הגנת אמת דיברתי.

9. בבחינת הפרסומים שלפנינו, מדובר בביטויים שאמנם גלום בהם פוטנציאל פגיעה במשלח ידו של התובע, שכן בעיקרם מתייחסים לרמת מקצועיותו של התובע, אולם אין בהם מידה רבה של חומרה. האדם הסביר הקורא את האמור בהקשר הדברים של חוויית השרות שהנתבע קיבל במרפאת התובע ובשים לב למקום בו פורסמו דברים – מדור ביקורת בדף העסקי של התובע המזמין את לקוחותיו לפרסם רשמיהם מהשירות שקיבלו במרפאתו – מבין כי מדובר בביקורת לגיטימית של הלקוח הספציפי אשר לא היה מרוצה מהשירות שקיבל. על בעל מקצוע המזמין את קהל לקוחותיו לפרסם ביקורת על השירות שקיבלו בעסקו, לצפות כי לקוחותיו ימסרו גם ביקורת שלילית המבטאת חוסר שביעות רצון מהשירות שקיבלו. בנסיבות אלו, וכל עוד הביקורת נמסרת בלשון נקייה וסבירה, אין לראות בה לשון הרע (ראו בעניין זה ובשינויים המחוייבים ע"א (מחוזי נצרת) 5001-02-18 **סבטה פוגרבנוי נ' טל חמו** (31.10.18)). במכלול הנסיבות המפורטות לעיל, יש לקבוע כי הביטויים בהם הנתבע עשה שימוש והפלטפורמה בה פרסם את הדברים אינם מצדיקים העדפת זכותו של התובע לשם טוב על פני חופש הביטוי של הנתבע. בביקורת שפרסם, עשה הנתבע שימוש בביטויים המכוונים לרמת המקצועיות של התובע, "לא מקצועי" ו"חובבן", ביטויים לגיטימיים אשר הקורא הסביר מפרשם כעמדתו של הלקוח, הא ותו לא. כך גם התייחסותו למחירים שהתובע גובה מהווה ביקורת לגיטימית. אין המדובר בביטויים חמורים עולבים או משפילים, דוגמת אלה המופצים לצערנו במרשתת באופן תדיר, אלא בביטויים אשר מקובל לעשות בהם שימוש לצורך הבעת ביקורת לגיטימית של לקוח כלפי נותן שירות.

לכן, לטעמי, הדברים שפרסם הנתבע אינם מהווים לשון הרע כהגדרתו בחוק. די בכך כדי להוביל לדחייתה של התביעה. מעבר לדרוש, אתייחס להגנת אמת בפרסום לה טען הנתבע.

10. סעיף 14 לחוק קובע:

"במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה שהדבר שפורסם היה אמת והיה בפרסום ענין ציבורי; הגנה זו לא תישלל בשל כך בלבד שלא הוכחה אמיתותו של פרט לוואי שאין בו פגיעה של ממש".

בגדרו של סעיף זה, המחוקק התיר פרסום עובדתי שיש בו משום פגיעה בשמו הטוב של אדם ואף בכבודו, אם מתקיימים שני תנאים. האחד, עובדתי בעיקרו, כי הפרסום הוא אמת. השני, ערכי בעיקרו, כי מדובר במידע שיש בו עניין לציבור. נטל הוכחת הגנת "אמת

בית משפט השלום בראשון לציון

תא"מ 18-09-4620 זיו נ' דניאלי

תיק חיצוני:

בפרסום מוטל על המפרסם (ראו למשל ע"א 844/12 מולוקנדוב נ' פורוש (22.2.17), להלן: עניין מולוקנדוב).

על הפרסום לשקף את האמת השלמה. שלא יעדרו ממנו פרטים המשנים את הרושם הכללי המתקבל מהפרסום וכן שלא יכלול פרטים משמעותיים לא נכונים. עם זאת, לא כל פער בין העובדות העולות מהפרסום לבין האמת ישלול את ההגנה. גם אם לא הוכחה אמיתותו של "פרט לוואי שאין בו פגיעה של ממש", לא תישלל ההגנה (ראו דנ"א 2121/12 פלוני נ' דר' אילנה דיין אורבך (18.9.14) וכן עניין מולוקנדוב).

11. בענייננו, הנתבע העיד כי במהלך הביקור במרפאת התובע, ולאחר שבוצע צילום, התובע מסר לו כי הגורה סובלת מחסימת מעיים וכי יש צורך לבצע ניתוח בעלות של 6000 ₪, זאת בנוסף לעלות הביקור והטיפול שהתובע נתן בעת הביקור. הנתבע טען כי לא קיבל בעת הביקור סיכום בכתב ופנה לקבל יעוץ מהוטרינר הקבוע המטפל בכלביו, אשר לא היה זמין באותו יום, דר' אורי פרייז. במהלך הביקור אצל דר' פרייז ביום שלמחרת, הוזמן גם דר' ארנון מרקביץ, המתמחה בבדיקות אולטרסאונד, אשר גם הוא בדק את הגורה. בסיומה של הבדיקה של דר' פרייז ודר' מרקביץ הומלץ על טיפול שמרני נוכח אבחנה של דלקת בקיבה.

12. בסיכום הביקור שערך התובע, ואשר כאמור הנתבע טוען כי לא נמסר לו במקום אלא רק בשלב מאוחר (ככל הנראה הגשת התביעה), נרשמה אבחנה: "חשד לחסימה אחרי הפילורוס". תחת הכותרת "טיפול" נרשם: "פרפין, ערוי תת עורי + דופלייט, מעקב עד מחר המלצה לנתח במידת הצורך, אמוקסי". הנתבע העיד כי רוח הדברים שהתובע מסר לו בע"פ היתה כי מדובר בחסימת מעיים המחייבת ניתוח.

13. עדותו של הנתבע נתמכה בעדותו של דר' פרייז אשר מסר בעדותו:

"הוא התקשר אלי מספר פעמים ולא תפס אותי, לא זוכר למה לא הייתי זמין, אז הוא פנה לדר' ערן זיו. בערב הוא התקשר אלי וכן תפס אותי ודיבר איתי ואמר שלכלבה שלו יש משהו במערכת העיכול שלח לי צילום ושאל את חוות דעתי אם צריך לנתח או לא. בגדול הוא אמר לי שהציעו לו ניתוח, אמרו שצריך לנתח והוא ביקש את דעתי כי הוא לא תפס אותי לפני כן. ש. הוא אמר לך שאמרו לו בוודאות שצריך לנתח? ת. לא זוכר את השיחה בוודאות אבל רוח הדברים היתה שהציעו לו לנתח את הכלבה.

...

ש. הוא הראה לך את הסיכום ביקור של דר' זיו?

בית משפט השלום בראשון לציון

תא"מ 18-09-4620 זיו נ' דניאלי

תיק חיצוני:

ת. הוא הראה לי את הצילום רנטגן" (ע' 10 ש' 17-8).

עדותו של דר' פרייז תומכת בעדות הנתבע כי לא קיבל את סיכום הביקור בכתוב, שאחרת היה מציג אותו לדר' פרייז כשהתייעץ איתו בו ביום. עוד תומכת עדותו של דר' פרייז בעדות הנתבע כי התובע המליץ על ביצוע ניתוח, המלצה לה התכחש התובע בעדותו לפני. דר' פרייז אף הסביר בעדותו כי ככל והגורה סבלה מחסימה במעי, הטיפול שהעניק לה התובע לא יכול היה לפתור חסימה. לציין בנוסף כי התרשמתי שהנתבע מסר בעדותו את הדברים כהווייתם אודות הדברים שהתובע מסר לנתבע בעל פה במהלך הביקור בדבר הצורך לבצע ניתוח, עדות שכאמור נתמכה בעדותו של דר' פרייז.

14. יתר על כן, מהסיכום הרפואי של התובע עולה כי אכן נמסרה המלצה לבצע ניתוח "במידת הצורך", המלצה אשר עפ"י עדותו של דר' פרייז עולה בקנה אחד עם אבחנה של חסימה בדרכי העיכול (ראו עדות דר' פרייז ע' 11 ש' 34 – ע' 12 ש' 4). אין חולק כי בסופו של דבר, דר' פרייז ודר' מרקביץ, לאחר שביצעו בדיקת אולטרסאונד, איבחנו דלקת במעי ולא חסימה, כפי שאבחן התובע. אין גם חולק כי גורת הכלבים לא נותחה.

15. אין בעובדה כי בתחילה רשם הנתבע בפוסט "קשר בטחול" ולאחר מכן תיקן ל"חסימת מעיים" כדי לשנות במשהו מהדברים שכן הנתבע אינו איש מקצוע וכאשר התובע העמיד את הדברים על דיוקם, תיקן הנתבע את הכתוב באופן שתאם גם את הכיתוב בסיכום הרפואי של התובע.

16. עולה מהאמור, כי עיקר הדברים שפרסם התובע בדף הפייסבוק העסקי של התובע במדור תגובות, אודות אבחון שגוי של הבעיה ממנה סבלה הגורה, כמתואר לעיל, הוכחו כדברי אמת, ומכאן שהביקורת שהשמיע הנתבע בפוסט אודות רמת מקצועיותו של התובע היא ביקורת לגיטימית.

17. אשר לפרסום אודות המחירים שהתובע גובה. הוכח בעדותו של דר' פרייז כי המחיר שהתובע גבה עבור הביקור אינו יכול להחשב כמחיר יקר באופן החורג מהמקובל. לצד זאת, והגם שלא הוכחה עלותו של ניתוח, הביקורת של הנתבע ("חבל מאוד שככה אתה מרוויח את הכסף שלך") נעוצה בכך שנוכח אבחון שגוי ביקש התובע לבצע ניתוח שלא לצורך ולגבות עבורו תשלום. בנסיבות העניין עסקינן בביקורת לגיטימית התואמת את העובדות שהוכחו. העובדה כי לא הוכחה עלותו של הניתוח האמור, אינה מליבת הפרסום ואין בה כדי לשנות מהמסקנה לעיל.

בית משפט השלום בראשון לציון

תא"מ 18-09-4620 זיו נ' דניאלי

תיק חיצוני:

18. הוא הדין ביחס למשפט "3 וטרינרים שעברתי ושמעו את השם שלך פשוט העדיפו לשתוק אולי כדי גם לך". אמנם, בעדותו סירב הנתבע לפרט את שמות אותם וטרינרים, מחמת שרצה למנוע ויכוחים ואי נעימויות עתידיות עם אותם וטרינרים, אולם אין בכך כדי לפגום מהגנת אמת דיברתי. כאמור לעיל, הוכח כי ליבת הפרסום אודות מקצועיותו של התובע במקרה המדובר הוכחה. כמו כן, מדובר במשפט שניתן לראות בו כפרט לוואי לפרסום בכללותו, משפט אשר אין חולק כי הוסר בסמוך לאחר פרסומו. לכן, בנסיבות העניין אין בכך בלבד כדי לשלול מהנתבע את ההגנה לה טען.

19. כאמור, מהמקובץ עולה כי ליבת הפרסום הוכחה כאמת. בשים לב כי מדובר בביקורת צרכנית לגיטימית אשר פורסמה בדף העסקי של התובע, ברי שיש בה עניין לציבור החשוף לדף העסקי האמור. לכן, יש לקבוע כי הפרסומים בגינם הוגשה התביעה חוסים תחת ההגנה הקבועה בסעיף 14 לחוק.

20. נוכח האמור לעיל, אין צורך לבחון ההגנות הנוספות להן טען הנתבע.

21. התביעה נדחת. התובע ישא בהוצאות הנתבע בסך של 8,000 ₪.

ניתן היום, ט"ו טבת תש"פ, 12 ינואר 2020, בהעדר הצדדים.

רבקה ארד, שופטת

